

הִלְאִמְיָה

מַעֲרִבִית: יְהוֹנָתָן נָדָב

אִם לֹא יִטְמָא בְּנִבְלָה כְּבוֹד אָדָם,
כָּל לְבוּשׁ שִׁילְבֹשׁ אֶת יָפְיוֹ בּוֹ יַכְלִיל;
אִם לֹא יַעֲמֹס עַל נַפְשׁוֹ מִתְּלָאוֹת,
לֹא יִמָּצֵא לְתִהְלָה וּלְשֹׁבַח כָּל שְׁבִיל;
בְּזַתְנוּ אִשָּׁה: מַה זָעוּם מִסְפָּרְכֶם,
וְאֲשִׁיב לָהּ: אֵךְ קִמְצָה נֶחֱשֵׁב לְאַצִּיל;
לֹא יִמָּעַט מִי שֵׁישׁ בּוֹ, כְּמוֹתֵנוּ, זָקֵן
וְנֶעֱר כְּמֵהֵימ תִּפְאָרָה לְהַגְדִּיל;
מַעֲטִים – אֵךְ הֵגֵר בִּשְׁעָרֵינוּ נִכְבֵּד,
וּמִנְהַג הָרַבִּים גְּרִיהֶם לְהַשְׁפִּיל;
יֵשׁ הָרַגְבּוּלָנוּ, מִשְׁכָּן כָּל חוֹסֶה,
הָרַם וְנִשְׂאָ, כָּל מִבְּטֵי יֶאֱפִיל;
שִׁקְעוּ מוֹסְדֵי תַחְתֵּי אֶרֶץ, רֹאשׁוֹ
יִתְנַשֵּׂא עַד כּוֹכֵב, מִי אֱלֹו יַעֲפִיל;
הֵן אָנוּ בְּקִטְל רָבָב לֹא נִמָּצֵא,
אֵךְ אִם לִבֵּנִי עֲאֻמֵּר נֶחֱשֵׁב זֶה מִבְּחִיל;
לְמֹוֹת עֲרַגְנוּ, נַחִישׁ אֶת בּוֹאוֹ,
אֵךְ שׁוֹנְאִיו – שְׁנוֹתֵיהֶם מִי יוֹכֵל לְהַכִּיל;
וְאֵין בָּנוּ שֶׁר שִׁכְלָה מְלֹוא יָמִיו,
אוֹ נִקְטֵל וְדָמוֹ הִנְשַׁפֶּה לֹא גָאוֹל;
עַל פִּי חֲרָבוֹת נַפְשׁוֹתֵינוּ קוֹלְחוֹת,
וְאֵךְ לְהַב הַחֲרֵב נַפְשׁוֹנוֹ יִטְבִּיל;
נִצְרַפְנוּ הֵיטֵב, יַחוּסְנוּ בְּלִי רָבָב,
מוֹלִידֵינוּ דְּגוּלִּים – אֵב וְאֵם, אֵין מִבְּדִיל;
אִכְפְּנוּ סוּסִים מִבְּחָרִים וְנִרְכָּב
לְמוֹעֵד לְנָאוֹת חֲמָד וְשֵׁם נֶאֱהִיל;
זָכִים כְּמִי עֵב, לֹא יִקְהֶה הַנֶּצֶב,

בְּקֶהֱלֵנוּ קִמְצָן וְכִילִי לֹא יִקְהִיל;
 אִם נֹאכָה, נִתְגַּלֵּל עַל כָּל אִישׁ בְּמַלְיָם,
 אֶךְ דְּבָרֵנוּ אֵיתָן, הַמְכָּחִישׁ לֹא יוֹעִיל;
 אִם מֵת אֶלּוּפֵנוּ יָקוֹם לוֹ יוֹרֵשׁ,
 כְּנֻדִּיבִים יִדְבֹּר וּכְמוֹתָם הוּא פּוֹעֵל;
 לֹא הִדְעָכֵנוּ אֲשֶׁנוּ לְמוֹל הַבָּאִים,
 לֹא אָרַע שְׁאוֹרֶחַ אֶת שְׁמֵנוּ קָלִל;
 יְמוֹתֵינוּ נוֹדְעוּ לְתִהְלָה בֵּין אוֹיְבִים,
 כְּסוֹסִים אֲבִירִים, רַמְכִּים לְהִלָּל;
 מְקַדֵּם עַד יָם חֲרֻבוֹתֵינוּ כָּלָן
 נִפְגְּמוּ בְּדִקְרָן שְׁרִיוֹנוֹת הַבְּרָזִל;
 לֹא יֵצֵא לְהֵבֵן מִנְדָּנוּ, לֹא יֵשׁוּב,
 עַד הַכְרִיעַ כָּל שֹׁכֵב בְּקֶטֶל וְחִיל;
 לֹא תִדְעִי מִי אֲנַחְנוּ? חֲקָרִי בְּבִרְיוֹת,
 הַיּוֹדֵעַ חֶכֶם, מִי שְׁלֹא – בּוֹר וְכִסִּיל;
 כִּי בְנֵי אֲדִיָּאן הֵם הַצִּיר לְעַמָּם,
 וְעָלְיוֹ סֵב הַמָּמָל, חוֹזֵר וּמִתְחִיל.

- * א. אִיסְמוּאֵל, מְשׁוֹרְרֵי הַגֵּאֲהִלִּיה, הַתְּקוּפָה שֶׁקִּדְמָה לְאַסְלָאם, חִי בִּמְחֻצִּית הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַמָּאָה ה־6
 בִּמְצוּדַת אֲבוֹתָיו שֶׁבִּצְפּוֹן חֲצִי־הָאֵרֶב. בִּמְסוֹרֶת הָעִרְבִית יֵצֵא שְׁמוֹ לְתִהְלָה לֹא רַק בְּזִכּוֹת שִׁירָתוֹ,
 אֲלָא גַם מִפְּנֵי שֶׁהִיָּה לְמוֹתָם שֶׁל נֶאֱמָנוֹת כֹּאשֶׁר הֵגֵן עַל פִּיקְדוֹן שֶׁהִפְקִיד בְּיָדוֹ מְשׁוֹרֵר מִהוֹלָל אַחֵר,
 אִמְרוּ אֶל־קִיס, בִּמְחִיר חַיָּיו שֶׁל בְּנוֹ. וּמִכֵּאֵן הִיָּה שְׁמוֹ לְמִטְבַּע לְשׁוֹן: "נֶאֱמָן יוֹתֵר מֵאִיסְמוּאֵל". מְסוּפֵר
 עָלָיו שֶׁהִיָּה יְהוּדִי (שְׁמוּאֵל בֶּן עֲדִיָּה?), אוּ בֶן לְשֹׁכֵב שֶׁקִּיבֵל עַל עֲצֻמוֹת אֶת הַיְּהוּדִים, אֶךְ בִּשְׂרִירָתוֹ אֵין
 דְּבַר שִׁיעִיד עַל כֵּךְ אוֹ שְׁעוֹשָׂה אוֹתוֹ שׁוֹנָה בְּמִשְׁהוֹ מִן הַמְשׁוֹרְרִים הָעִרְבִים שֶׁל זְמָנוֹ.
 ב. הַלֵּאמִיָּה, שִׁירוֹ הַנּוֹדֵעַ, שִׁיךְ לְסוּגַת שִׁירֵי הַהִתְפָּאוֹת הַשְּׁבִטִיִּים, וְשְׁמוֹ נִגְזֵר מִהֶהְבֵּרָה הַמְּסִיִּימָה
 שֶׁל כָּל סוּגֵר בָּאוֹת לֵאמֹר, הִיא הַלֵּמָ"ד בְּעִבְרִית. בְּמִקּוֹר הָעִרְבִי הִבְרָה זֶה, הָאוֹת לֹאם לְבִדָּה, הִיא
 תְּנוּעָה בְּפָנֵי עֲצֻמָּה וְלֹא עִיצוֹר כְּבִתְרוּגָם. הַמְשִׁקֵּל הַמְּקוּרִי הוּא "הָאֶרֶךְ", וְלֹא הַלְכָתִי אַחֲרָיו.
 ג. "בִּיזְתָנוּ אֲשֶׁה": לְפִי אַחַת הַמְּסוֹרוֹת, הַשִּׁיר כּוֹלֵו נִכְתָּב כְּתִגּוּבָה לְדַבְרֵי נְסִיכָה שֶׁהִלְעִיגָה עַל מְסַפֵּר
 הַדָּל שֶׁל בְּנֵי שְׁבִט; "יֵשׁ הֵר בְּגִבּוֹלָנוּ": הַכוּוֹנָה לְמִצְוֹת אֶבְלָק שֶׁל הַמְשׁוֹרֵר, שֶׁשְׁכָּנָה בְּרֹאשׁ הָרֶ
 בְּנֵאִת הַמְּדַבֵּר תִּמְאָ; "בְּנֵי עֲאֶמֶר": בְּמִקּוֹר מְזוּכָרִים גַּם בְּנֵי סָלוּל כְּעוֹד שְׁבִט שְׁאִינוֹ חוֹבֵב מִלְחָמָה
 וְשִׁפְיֻכּוֹת דְּמִים; "זִכִּים כְּמִי עֵב וְכו'": דִּמּוּיִים לִיַּחְסוֹ הַמְּשַׁפְּחָתִי; "יְמוֹתֵינוּ": אֵיָאם אֶל־עֶרֶב, יְמוֹת
 הָעִרְבִים, הֵם סִפּוֹר קְרֻבוֹתֵיהֶם וְעִלְלוֹת גְּבוּרָתָם; "בְּנֵי אֲדִיָּאן": שֵׁם בֵּית הָאֵב שֶׁל הַמְשׁוֹרֵר;
 "מָמָל": אֲבֵן הָרִיחִיִּים בְּבֵית הַבַּד.
 ד. הָעֵמִידָה עַל מְשִׁמֵּר הַכְּבוֹד, הָרַבְרְבוֹנוֹת, הַלּוֹחֲמָנוֹת וְהָעֵרָגָה לְמוֹתָם לֹא הִיוּ מְסִבִּים כָּלִל הַנִּרְאָה הַנָּאָה
 רַבָּה לִיְדִידֵי דָן דָּאוֹר, וּבִצְדָק, אֲבָל אֵנִי סְמוּךְ וּבִטּוֹחַ שֶׁהִיָּה מִפִּיק נַחַת מִהֶהֱתַמּוֹדְדוֹת עִם אֵילוּץ טַכְנִי
 בְּשִׁירָה וְתוֹצְאוֹתֶיהָ, וְרֹא הַמְּבּוֹא הַקָּצֵר שֶׁכְּתֵב בִּפְתַח כִּלִּיל הַהִיִּיקוֹן שְׁלוֹ, "הֵנָּה וְהַמְּבוּשֶׁל" (מִשְׁתָּה
 לְאָדָם בּוֹדֵד, חֲרָגוֹל 2010). וּבְכָל זֹאת אֵנִי יוֹכֵל לְחָשׁוֹב עַל כְּמָה בְּתִים בְּלֵאמִיָּה שֶׁהִיוּ נִרְאִים לוֹ
 מְאוּד, כְּגוֹן הַבֵּית הַחֲמִישִׁי, שְׁבִימִים אֵלֶּה שֶׁבָּהֶם עוֹסֶקֶת מְמַשְׁלַת יִשְׂרָאֵל בְּגִירוּשָׁם שֶׁל פְּלִיטִים
 אֲפִרְיָקָאִים, אִם לְהוֹכִיר רַק מַעֲשֶׂה נְבִלָה אֶחָד בְּעִנְיָנָם, נִטְעָן מְשִׁמְעוֹת חֲדָשָׁה.
 ה. תּוֹדִית לְאֶנְטוֹן שְׁמֹאס עַל עֲצָתוֹ הַטּוֹבָה וְלַעֲמִינְדָב דִּיקְמָן עַל עֲזָרָתוֹ שְׁאִין לֹה שִׁיעוֹר.